

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/56/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1110220748
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1110220748.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej, v právnej veci žalobkyne: G. N. K. U. B. Š. O. H. Á. , U. N. X.X.XXXX, R. T. Č.. XXX, zastúpená spoločnosťou HAVRILLA & Co. s.r.o., Bratislava, Nám. M. Benku č. 2, IČO: 36 364 606, za ktorú koná JUDr. Gabriel Havrilla, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova č. 2, IČO: 00 151 866, o náhradu škody v sume 964,99 €, o náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000,-- €, s príslušenstvom, na odvolanie strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 20. júla 2018, č.k. 4 C 67/2010-494, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 20. júla 2018, č.k. 4 C 67/2010-494, **p o t v r d z u j e .**

II. Žiadna zo strán **n e m á** na náhradu trov tohto odvolacieho konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava I. rozsudkom (v poradí druhým) zo dňa 20.7.2018, č.k. 4 C 67/2010-494, I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu škody v sume 964,99 € a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 2.000,-- € do 30 dní od právoplatnosti rozsudku; II. vo zvyšku žalobu zamietol a III. žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal. V predmetnom súdnom konaní sa žalobkyňa domáha náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej jej pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím orgánu štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu vydania žalobkyňou označeného nezákonného rozhodnutia. Škoda v sume 964,99 € pozostáva zo zaplatených trov právneho zastúpenia zvolenému obhajcovi v trestnom konaní. Nemajetkovú ujmu uplatňuje v sume 10.000,-- €, žiada zaplatiť aj úroky z omeškania vo výške 9 % p.a. zo sumy 964,99 € od 6.4.2010 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania. Dňa 18.12.2006 bolo voči nej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Bratislava V., Úrad justičnej a kriminálnej polície, ČVS: ORP-142/OEK-B5-06-PH, doručené jej dňa 20.12.2006, vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku (do 31.12.2005). Jej zvolený obhajca po vznesení obvinenia podal dvakrát návrh na postup podľa ustanovenia § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, t.j. návrh na zastavenie trestného stíhania, nakoľko vyšetrovaný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Podaním zo dňa 9.7.2009, sp.zn. 1 Pv 400/06, bola na ňu podaná obžaloba prokurátorom Okresnej prokuratúry Bratislava V. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V. zo dňa 8.10.2009, sp.zn. 2 T 121/2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.10.2009, bola oslobodená spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom. V súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov obhajca vyúčtoval

trovy právneho zastúpenia v sume 964,99 €; ním vystavenú faktúru č. 07/03/2010 na uvedenú sumu dňa 31.3.2010 uhradila. Žiadosťou zo dňa 6.4.2010 na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky sa žalobkyňa domáhala prerokovania nároku na náhradu škody, ktorú ministerstvo (podaním zo dňa 13.4.2010, č. SLV-PS-306/2010) vyhodnotilo ako nedôvodnú. Suma 10.000,-- € zodpovedá nemajetková ujma, keďže bola takmer tri roky obvinená z trestného činu, za ktorý jej hrozil trest odňatia slobody v rozsahu dvoch až ôsmich rokov, uvedená skutočnosť hlboko zasiahla do jej doterajšieho života a prostredia, v ktorom žila a pracovala z dôvodu veľkého psychického tlaku s poznaním, že môže byť odsúdená na niekoľkoročný trest odňatia slobody. Závažnosť následkov sa odzrkadľovala okrem psychického tlaku a s tým súvisiacimi finančnými nákladmi (advokát, účasť na vypočúvaní a pod.), aj na jej rodinnom živote s ohľadom na deti žijúce v spoločnej domácnosti, ako aj s ohľadom na jej priateľov a známych, ktorí mali vedomosť o trestnom stíhaní a tiež aj na jej nemožnosť uplatnenia sa na pracovnom trhu, naďalej nie je zamestnaná na plný pracovný úväzok a peňažné prostriedky si zaobstaráva len prostredníctvom rôznych brigád. Žalobkyňa využila svoje právo odoprieť vypovedať, prehlásila, že vypovedať nechce a nebude, obhajcu si zvolila a sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodala.

1.1. Rozsudkom (v poradí prvým) zo dňa 7.4.2011, č.k. 4 C 67/2010-165, súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Nedôvodnosť žaloby odôvodnil odkazom na ustanovenia § 3 ods. 1, ods. 2, § 4 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 5 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, ods. 2, § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Pre uplatnenie práva na náhradu škody nezákonným rozhodnutím je vo všeobecnosti potrebné, aby poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. V prípade uznesenia o vznesení obvinenia je týmto riadnym opravným prostriedkom v zmysle ustanovenia § 185 Trestného poriadku sťažnosť. Žalobkyňa ale nepodala proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť. Nebola tak splnená zákonná podmienka na uplatnenie nároku na náhradu škody. Splnenie podmienky podania opravného prostriedku sa nevyžaduje, ak ide o prípad hodný osobitného zreteľa. V predmetnej právnej veci súd nezistil také vážne okolnosti, ktoré by bránili žalobkyni podať opravný prostriedok proti uvedenému rozhodnutiu. V uznesení o vznesení obvinenia bola riadne poučená o možnosti podať opravný prostriedok a jej vyjadrenia ohľadne zlého psychického stavu (že v tej chvíli jej bolo všetko jedno) a o tom, že sa nevyzná v právnych predpisoch, súd vyhodnotil ako účelové vzhľadom na jej ukončené stredoškolské vzdelanie a tiež skutočnosť, že z obsahu vyšetrovacieho spisu vyplýva, že už raz bola trestne stíhaná a odsúdená. Potom súd zamietol aj návrh žalobkyne na vykonanie dôkazov výsluchom ňou označených svedkov.

1.2.1. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave uznesením (rozhodnutím v poradí prvým) zo dňa 31.5.2013, č. k. 2 Co 306/2011-192, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uložil mu pokračovať v konaní, vykonať dokazovanie za účelom zistenia, či sú splnené všetky zákonné podmienky pre úspešnosť žalobkyne v otázke náhrady škody. Odvolací súd zdôraznil, že zodpovednosť štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. (predtým zákon č. 58/1969 Zb.) je občianskoprávny vzťah, a teda aj v tomto konaní musí žalobkyňa preukázať, súd skúmať, všetky zákonné podmienky pre rozhodnutie o náhrade škody; okrem objektívnej zodpovednosti štátu, existencie nezákonného rozhodnutia, aj vznik škody, príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím. Len pri splnení všetkých zákonných predpokladov bude mať žalobkyňa právo na náhradu škody spôsobenej uznesením (nezákonným) o vznesení obvinenia. Nebolo sporné, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V., Úrad justičnej a kriminálnej polície, Odbor ekonomickej kriminality, zo dňa 18.12.2006, ČVS: ORP-142/OEK-B5-06-PH, bolo voči žalobkyni a ďalšej osobe vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona, že uznesenie jej bolo doručené dňa 20.12.2006, že žalobkyňa využila svoje právo odoprieť vypovedať, že si zvolila obhajcu, že opravný prostriedok proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodala, že dané uznesenie rozhodnutím príslušného orgánu výslovne zrušené, resp. zmenené, pre nezákonnosť nebolo. Za nesporné označil odvolací súd aj to, že dňa 13.7.2009 bola na žalobkyňu prokurátorom okresnej prokuratúry podaná obžaloba na Okresnom súde Bratislava V., že rozsudkom Okresného súdu Bratislava V. zo dňa 8.10.2009, sp. zn. 2 T 121/2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.10.2009, bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom. Žalobkyňa sa domáha náhrady vzniknutej škody v trestnom konaní spočívajúcej v trovách právneho zastúpenia, ktoré aj uhradila a tiež náhrady nemajetkovej ujmy v sume 10.000,-- €, v dôsledku vydania nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia, podľa zákona č. 514/2003 Z.z. V konaní pred súdom prvej inštancie a aj v odvolacom konaní sporné bolo to, či na úrovni zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia ako nezákonného voči žalobkyni stojí jej neskoršie

oslobodenie spod obžaloby, pretože skutok kladený jej za vinu nebol trestným činom, resp. či tieto skutočnosti sú dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle citovaného zákona.

1.2.2. Súčasne vyslovil právny názor, ktorým zostal súd prvej inštancie viazaný. So zdôraznením ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a/, ods. 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 veta prvá, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov odvolací súd uviedol, že na úrovni zrušenia rozhodnutia orgánu verejnej moci, v prejednávanej veci uznesenia o vznesení obvinenia proti žalobkyni, pre nezákonnosť stojí neskoršie oslobodenie žalobkyne spod obžaloby z dôvodu, že skutok kladený jej za vinu nebol trestným činom. Oslobodenie spod obžaloby a zastavenie trestného stíhania majú v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a/, § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, ak k nim došlo z dôvodu, že predpoklad o spáchaní trestného činu vyslovený v uznesení o vznesení obvinenia nebol potvrdený. Zostáva irelevantným, či obvinený opravný prostriedok proti takému rozhodnutiu podal a ako príslušný orgán o ňom rozhodol, alebo opravný prostriedok vôbec nepodal. Právoplatnosťou rozhodnutia súdu o oslobodení žalobkyne spod obžaloby sa trestné konanie skončilo, zanikli účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, podozrenie zo spáchania trestného činu žalobkyňou sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania, o vznesení obvinenia. Iná situácia by nastala v prípade, ak by si poškodený, v prejednávanej veci žalobkyňa, obvinenie zavinil sám, ak by bol spod obžaloby oslobodený alebo bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin zodpovedný, že mu bola udelená milosť, že trestný čin bol amnestovaný, o čo ale nepochybne nejde v prejednávanej veci. Opačný výklad ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. vzťahujúcich sa k prejednávanej veci by sa javil ako prílišný formalizmus, ktorý by bol nepochybne v rozpore s účelom občianskeho súdneho konania [§ 1 (vtedy) O.s.p.], v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v konečnom dôsledku vedúcim k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom, čo by bolo tiež dôvodom na zrušenie rozhodnutia [(vtedy) § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.]. Odvolací súd poukázal na už ustálenú súdnu prax (napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.11.2008, sp.zn. III. ÚS 339/2008; R 35/1991; R 74/1994; rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.6.1993, sp.zn. 1 Cdo 53/1993; uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 M Cdo 15/2009; rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 16/2005, 4 Cdo 62/2008; uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 142/2007). Len na okraj odvolací súd ešte uviedol, že za prípad hodný osobitného zreteľa podľa ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. treba považovať takú udalosť (náhle zhoršenie zdravotného stavu obvineného, prírodná katastrofa, rodinné udalosti a pod.), ktorá objektívne obvinenému znemožní podať opravný prostriedok.

1.3.1. V ďalšom konaní súd prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, konal so žalovaným Slovenskou republikou, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky; od rozhodnutia odvolacieho súdu nedošlo k zmene skutkových zistení, z ktorých vychádzal odvolací súd, nedošlo ani k zmene právnej úpravy, či k podstatnej zmene rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. Napadnutý rozsudok (v poradí druhý) právne odôvodnil čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, § 3 ods. 1, ods. 2, § 4 ods. 1 písm. b/, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, ods. 2, § 18 ods. 1, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom ku dňu vydania žalobkyňou označeného nezákonného rozhodnutia (18.12.2006), ktorým jej bola spôsobená škoda, § 5 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, § 232 ods. 3 veta prvá, druhá C.s.p.

1.3.2. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V., Úrad justičnej a kriminálnej polície, Odbor ekonomickej kriminality, zo dňa 18.12.2006, ČVS: ORP-142/OEK-B5-06-PH, bolo voči žalobkyni a ďalšej osobe vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona; že uznesenie jej bolo doručené dňa 20.12.2006, že žalobkyňa využila svoje právo odoprieť vypovedať; že si zvolila obhajcu; že žalobkyňa nepodala opravný prostriedok proti uzneseniu o vznesení obvinenia; že dané uznesenie rozhodnutím príslušného orgánu výslovne zrušené, resp. zmenené, pre nezákonnosť nebolo; že dňa 13.7.2009 bola na žalobkyňu prokurátorom Okresnej prokuratúry Bratislava V. podaná obžaloba na Okresnom súde Bratislava V.; že rozsudkom Okresného súdu Bratislava V. zo dňa 8.10.2009, sp. zn. 2 T 121/2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.10.2009, bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom; že obhajca vyúčtoval žalobkyni trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní v sume 964,99 € a dňa 22.3.2010 vystavil jej na uvedenú sumu faktúru č. 07/03/2010, ktorú žalobkyňa uhradila dňa 31.3.2010; že žalobkyňa podaním zo dňa 6.4.2010, doručené dňa 8.4.2010, žiadala Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky o predbežné prerokovanie

nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v súlade s § 15 zákona 514/2003 Z.z., ktorú žalovaný listom zo dňa 13.4.2010 vyhodnotil ako nedôvodnú. č.

1.3.3. Doterajšia spornosť spočívajúca v tom, či na úrovni zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia ako nezákonného voči žalobkyni stojí jej neskoršie oslobodenie spod obžaloby, pretože skutok kladený jej za vinu nebol trestným činom, bola odstránená pre súd prvej inštancie záväzným právnym názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého na úrovni zrušenia rozhodnutia orgánu verejnej moci, v prejednávanej veci uznesenia o vznesení obvinenia proti žalobkyni, pre nezákonnosť stojí neskoršie oslobodenie žalobkyne spod obžaloby z dôvodu, že skutok kladený jej za vinu nebol trestným činom. Oslobodenie spod obžaloby a zastavenie trestného stíhania majú v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a/, § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, ak k nim došlo z dôvodu, že predpoklad o spáchaní trestného činu vyslovený v uznesení o vznesení obvinenia nebol potvrdený. Zostáva irelevantným, či obvinený opravný prostriedok proti takému rozhodnutiu podal a ako príslušný orgán o ňom rozhodol, alebo opravný prostriedok vôbec nepodal. Právoplatnosťou rozhodnutia súdu o oslobodení žalobkyne spod obžaloby sa trestné konanie skončilo, zanikli účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, podozrenie zo spáchania trestného činu žalobkyňou sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania a nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia.

1.4. Predpokladmi vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci sú existencia nezákonného rozhodnutia alebo nezákonného úradného postupu, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím alebo nezákonným úradným postupom orgánu verejnej moci a vznikom škody.

1.4.1. Po vykonanom dokazovaní zostala nepochybná existencia nezákonného rozhodnutia, a síce uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V., Úrad justičnej a kriminálnej polície, Odbor ekonomickej kriminality zo dňa 18.12.2006, ČVS: ORP-142/OEK-B5-06-PH, ktorým bolo voči žalobkyni a ďalšej osobe vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona, keď rozsudkom Okresného súdu Bratislava V. zo dňa 8.10.2009, sp. zn. 2 T 121/2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.10.2009, bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom.

1.4.2. Žalobkyni bola trestným stíhaním spôsobená škoda, za ktorú zodpovedá žalovaný, pričom táto škoda jej bola spôsobená v príčinnej súvislosti s vydaním citovaného nezákonného rozhodnutia. Nebyť citovaného nezákonného rozhodnutia ujma žalobkyni by nevznikla.

1.4.3. Medzi protiprávnym konaním a vzniknutou (preukázanou) škodou je vzťah príčiny a následku. V súvislosti s nezákonným rozhodnutím žalobkyňa vynaložila náklady na trovy obhajoby smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov spojených s jej obvinením, štát zodpovedá za takto vzniknutú škodu bez ohľadu na skutočnosť, či v trestnom konaní bol žalobkyni ustanovený obhajca, alebo či si ho zvolila sama, či bol daný dôvod nutnej obhajoby. V trestnom konaní žalobkyňa splnomocnila na zastupovanie Advokátsku kanceláriu Mandzák a spol., s. r. o., advokátska kancelária vykonala úkony právnej služby, za ktoré dňa 22.3.2010 vystavila faktúru č. 07/03/2010 na sumu 964,99 €, so splatnosťou dňa 5.4.2010, a túto sumu žalobkyňa uhradila dňa 31.3.2010. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody sa neposudzuje účelnosť trov vynaložených v súvislosti s obhajobou v trestnom konaní, ale to, o čo sa majetok poškodeného zmenšil v príčinnej súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia (rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.3.2017, č. k. 10 Co 67/2016-208). Súd preto neposudzoval účelnosť trov vynaložených v súvislosti s obhajobou žalobkyne v trestnom konaní, ale to, o čo sa majetok poškodenej (žalobkyne) zmenšil v príčinnej súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia. Žalovaný v priebehu konania výšku ani účelnosť trov vynaložených v súvislosti s obhajobou žalobkyne v trestnom konaní nenamietal.

1.4.4. Ako opodstatnenú považoval súd prvej inštancie námietku žalovaného vo vzťahu k žalobkyňou uplatňovaným úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 964,99 € od 6.4.2010 do zaplatenia, tvrdiac, že tento nárok na úroky z omeškania nemá oporu v zákone a že v danom prípade nebol zaviazaný žiadnym právoplatným a vykonateľným rozhodnutím k úhrade určitej sumy, a teda nedostal sa ani do omeškania s peňažným plnením. Súd dôvodil, že zákon č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania žalobkyňou označeného nezákonného rozhodnutia, ktorým jej bola spôsobená škoda (dňa 18.12.2006), ani v znení účinnom v čase prijatia písomnej žiadosti poškodenej o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (dňa 8.4.2010), ani v znení účinnom v čase písomného oznámenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky poškodenej (žalobkyni), že neuspokojí jej nárok na náhradu škody (dňa 13.4.2010), ani v znení účinnom v čase začatia tohto konania o náhradu škody (dňa 29.4.2010), neobsahoval ustanovenie § 16 ods. 4; dané ustanovenie bolo účinné až od

1.1.2013, pojednávajúce v jeho poslednej vete o úroku z omeškania, podľa ktorého „Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.“ Súd preto žalobu ako nedôvodnú v uvedenom rozsahu (v úrokoch z omeškania) zamietol.

1.4.5. Nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy súd považoval sčasti za dôvodný. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch predpokladá značný zásah do osobnosti fyzickej osoby, pričom výšku takejto nemajetkovej ujmy je oprávnený stanoviť výlučne súd. Nezákonné trestné stíhanie žalobkyne trvalo od 18.12.2006 (deň vydania uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V., Úrad justičnej a kriminálnej polície, Odbor ekonomickej kriminality zo dňa 18.12.2006, ČVS: ORP-142/OEK-B5-06-PH, ktorým bolo voči žalobkyňi a ďalšej osobe vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona) do 24.10.2009 (kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Bratislava V. zo dňa 8.10.2009, sp. zn. 2 T 121/2009, ktorým bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom). Uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 10.000,-- € považoval ale za neprimerane vysoký v porovnaní napr. s nárokmi osôb poškodených násilnými trestnými činmi v zmysle zákona č. 215/2006 Z.z. (podľa § 5 ods. 1 druhá veta zákona). Ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy; ak bola poškodenému spôsobená ujma na zdraví znásilnením alebo sexuálnym násilím, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume 10-násobku minimálnej mzdy (§ 5 ods. 1 posledná veta zákona) a priznaním tejto sumy by porušil ústavnú zásadu primeranosti, resp. ekvivalencie. Minimálna mzda za rok 2006 predstavovala sumu 7.600,-- Sk (252,27 €) mesačne. Minimálna mesačná mzda za roky 2007 a 2008 bola v sume 8.100,-- Sk (268,87 €). Minimálna mesačná mzda za rok 2009 bola na úrovni 295,50 €. Ak by základom bola najvyššia minimálna mzda počas nezákonného trestného stíhania žalobkyne, teda minimálna mzda za rok 2009 v sume 295,50 €, znamenalo by to, že v prípade, ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na zaplatenie sumy 14.775,-- € (295,50 € x 50-násobok) a v prípade ujmy na zdraví znásilnením, resp. sexuálnym násilím, má poškodený nárok na zaplatenie sumy 2.955,-- € (295,50 € x 10-násobok). Nie je preto možné pripustiť, aby bola žalobkyňi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v niekoľkonásobne vyššej sume ako poškodenému v prípade ujmy na zdraví spôsobenej mu trestným činom znásilnenia alebo sexuálneho násillia. Nemožno tiež akceptovať, aby výška náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím prevyšovala výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorá sa priznáva poškodeným v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z. Účelom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je obohatenie sa poškodeného o premrštené finančné čiastky, ale je ním primerané vyváženie konkrétnej a preukázanej nemajetkovej ujmy. Zákomom č. 412/2012 Z.z. bol s účinnosťou od 1.1.2013 novelizovaný zákon č. 514/2003 Z.z. Podľa ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2013 „Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady, poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.“; podľa poznámky 8a k tomuto ustanoveniu týmto osobitným predpisom je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Hoci v prejednávanej veci treba aplikovať zákon č. 514/2003 Z.z. účinný v rozhodnom čase (dovtedy), neznamená to, že by výšku náhrady nemajetkovej ujmy nebolo možné stanoviť aj s prihliadnutím na výšku odškodnenia v zmysle zákona č. 215/2006 Z.z. (uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.9.2015, č. k. 6 Co 485/2013-289). Za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyňi považoval súd sumu 2.000,-- € vzhľadom na dĺžku trestného stíhania (od 18.12.2006 do 24.10.2009), tiež že žalobkyňa nebola počas trestného stíhania vo väzbe, že žalobkyňa bola už v minulosti trestne stíhaná a rozsudkom Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 9.11.2004, sp. zn. 3 T 40/2004, bola odsúdená pre trestný čin sprenevery. Ďalej súd zohľadnil skutočnosti preukazujúce zhoršenie psychického stavu žalobkyne po začatí jej trestného stíhania a počas trestného stíhania, výrazné zhoršenie finančného a sociálneho stavu žalobkyne po začatí jej trestného stíhania a počas trestného stíhania (pred začatím trestného stíhania žalobkyňa podnikala v oblasti realít ako živnostníčka od roku 1993 a od roku 2004 podnikala v oblasti realít ako jedna z dvoch spoločníkov

obchodnej spoločnosti M. K. Reality, autopožičovňa s. r. o.), vznesenie obvinenia žalobkyni spôsobilo stratu jej dovtedajšej dobrej obchodnej povesti v realitných kruhoch, v dôsledku čoho stratila svoju klientelu a nemohla pokračovať v dovtedajšej zárobkovej činnosti v oblasti realít. Bola nútená zamestnávať sa brigádnicky na základe dohôd o vykonaní prác ako pomocná sila v kuchyni, resp. závodnej jedálni, s minimálnym príjmom a istý čas žila iba z príjmov svojich detí. Pred začatím trestného stíhania žila so svojimi deťmi v prenajatých bytoch v Bratislave, po vznesení obvinenia a počas trestného stíhania bola nútená dôsledkom straty príjmu odšťahovať sa spolu so svojimi deťmi do prenajatého starého rodinného domu v Rajke v Maďarsku, z dôvodu nižšieho nájomného, ktorý ale nezodpovedal ich dovtedajšiemu štandardu bývania a odlúčil ich od dovtedajšieho sociálneho prostredia, v ktorom dlhodobo žili. Od žalobkyne sa po vznesení obvinenia odvrátili jej dovtedajší priatelia a známi, zhoršili sa až utlmili dovtedy fungujúce vzťahy žalobkyne s jej rodinou (otcom a súrodencami), čoho dôsledkom bolo, že rodičovské nehnuteľnosti boli po smrti matky žalobkyne a počas existencie trestného stíhania žalobkyne (v roku 2008 za základe darovacej zmluvy zo dňa 3.7.2008, V 216/08) darované jej otcom M. do podielového spoluvlastníctva súrodencom žalobkyne, resp. deťom žalobkyne. Rodinné väzby sa narušili do takej miery, že ich obnova u otca a bratov žalobkyne vo vzťahu k žalobkyni nebola možná ani po právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku; čiastočná obnova vzťahov nastala len u sestry žalobkyne. Vo zvyšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy (v sume 8.000,-- €) potom súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.5. Výrok o trovách konania pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 396 ods. 3, § 255 ods. 1, ods. 2, § 262 ods. 1 C.s.p. Žalobkyňa mala vo veci úspech v sume 964,99 €, tiež v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy v sume 2.000,-- €; tomuto rozsahu zodpovedá neúspech žalovaného. Žalobkyňa bola neúspešná v časti týkajúcej sa úrokov z omeškania a v časti týkajúcej sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy presahujúci sumu 2.000,-- €; v tomto rozsahu bol úspešný žalovaný. Úspech žalobkyne predstavoval 27 %, úspech žalovaného predstavoval 73 %; čistý úspech žalovaného bol potom v rozsahu 46 % (73 % - 27 %). Keďže ale žalovaný výslovne uviedol, že v prípade úspechu si náhradu trov konania neuplatňuje, súd mu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie obe strany sporu.

2.1. Odvolanie žalobkyne smeruje proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu z dôvodov vyplývajúcich z ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f/, h/ C.s.p. (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Súd nesprávne posúdil výšku náhrady nemajetkovej ujmy, keď vychádzal z nárokov osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Je potrebné ale v predmetnej veci vyhodnotiť každý prípad, v ktorom bola spôsobená nemajetková ujma osobe, individuálne, a nemožno stotožňovať, ani prirovnávať iné prípady. Svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnila závažnosťou vzniknutej ujmy aj s poukazom na časové obdobie vzniku tejto ujmy, a síce na predvianočné obdobie. Dovtedy viedla usporiadaný a vyvážený rodinný život, v dôsledku nezákonného vznesenia obvinenia sa jej narušili nielen rodinné, ale aj kamarátske a pracovné, vzťahy. V podrobnostiach odkazuje na svoje vyjadrenia v konaní pred súdom prvej inštancie; súd opomenul ich závažnosť, nevyhodnotil dlhodobý charakter tejto ujmy. V dôsledku nezákonného obvinenia stratila svoju klientelu, čím jej rovnako bola spôsobená škoda vyjadriteľná v peniazoch. Súd sa nevysporiadal so skutočnosťou o jej psychickom stave po vznesení obvinenia. Ten sa jej narušil najmä z dôvodu, že sa od nej odvrátila celá jej rodina. Napriek oslobodzujúcemu rozsudku nenastala v jej rodinnom kruhu zmena. Súd mal prihliadnuť aj na dĺžku tohto sporového konania, uniesla dôkazné bremeno, preukázala vznik nároku, ako aj výšku nároku. Sumu 10.000,-- € považuje za primerané a dostatočné zadostučinenie za spôsobenú nemajetkovú ujmu. Za zákonný považuje aj nárok na úroky z omeškania zo sumy 964,99 €. Súd prvej inštancie nesprávne interpretuje ustanovenie § 255 ods. 2 C.s.p. o náhrade trov konania, pretože zásada úspechu v prípade, ak výška plnenia závisí od úvahy súdu, nehovorí o procesnom neúspechu. Nemožno ju zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Zdôraznila nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. III. ÚS 170/99, podľa ktorého by nebolo celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. To znamená, že uplatnenie vyššej náhrady nemajetkovej ujmy, ako je neskôr súdom priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy, neznamená z procesného hľadiska neúspech. Úspešnosť v takýchto sporových konaniach závisí od vzniku nároku, na ktorú nadväzuje neskôr aj vyčíslenie plnenia.

Odkázala tiež na zásadu vyplývajúcu z ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 M Cdo 7/2010 (k § 142 O.s.p.). Odvolaciemu súdu navrhla rozhodnúť tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000,-- €, náhradu škody v sume 964,99 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 964,99 € od 7.4.2010 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku; žiadala priznať jej nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, trov odvolacieho konania, v rozsahu 100 %.

2.2. Odvolanie žalovaného smeruje proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku I. dôvodiac ustanovením § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ C.s.p. (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

2.2.1. Za nesprávne považuje posúdenie orgánu, ktorý má za štát konať. Z tohto dôvodu Slovenskej republike bola týmto postupom odňatá možnosť konať pred súdom, keďže za ňu pred súdom nekonal štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi (zákon č. 514/2003 Z.z.), a z tohto dôvodu sa nemôže účinne brániť. V tejto súvislosti zdôraznil ustanovenie § 73 C.s.p., uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.3.2015, sp.zn. 7 Cdo 500/2014. Z ustanovenia § 4 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že pre založenie príslušnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako orgánu konajúceho v mene Slovenskej republiky je rozhodujúce súčasné splnenie dvoch podmienok: 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa alebo povereného príslušníka Policajného zboru o vznesení obvinenia zo strany príslušného prokurátora, 2. prokurátor nepodal obžalobu. Podľa jeho názoru týmto orgánom je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, keďže prokurátor podal obžalobu. Opätovne zdôraznil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.10.2015, sp.zn. 8 Cdo 289/2014; zdôraznil tiež rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26.2.2014, sp.zn. 17 Co 984/2013, uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20.3.2014, sp.zn. 3 Co 377/2013. V zmysle zákona

účinného do 31.12.2012 zodpovedalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vtedy, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený príslušník Policajného zboru. Uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané dňa 18.12.2006, žalobkyňa bola právoplatne oslobodená spod obžaloby až dňa 24.10.2009. Nemožno vyšetrovateľa viniť za celú uplatňovanú škodu v podobe trov obhajoby najmä za situácie, že príslušník Policajného zboru má v zmysle § 206 ods. 1 Trestného poriadku zákonnú povinnosť vzniesť obvinenie, ak je dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. Naopak za škodu by zodpovedalo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, keďže podľa zákona č. 514/2003 Z.z. „účinného do 31.12.2003“ za škodu zodpovedá toto ministerstvo, ak ide o škodu, ktorá vznikla v trestnom konaní. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 4.7.2013, sp.zn. 16 Co 48/2013; uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20.3.2014, č.k. 3 Co 377/2013-74; zo dňa 15.5.2014, sp.zn. 2 Co 237/2013; rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.3.2015, sp.zn. 10 Co 135/2013; rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17 Co 984/2013, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8 Co 289/2014. Novela zákona č. 514/2003 Z.z. neobsahuje prechodné a záverečné ustanovenia a podľa jeho názoru v tomto prípade nedochádza k spätnej retroaktive zákona, nakoľko pasívne legitimovaným bola a je Slovenská republika, novelou došlo len k špecifikácii podmienok na určenie procesne spôsobilého orgánu konajúceho v mene Slovenskej republiky. Z rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17.12.2015, sp.zn. 6 Co 458/2015, vyplýva, že právna úprava zmenená novelou účinnou od 1.1.2013 neobsahuje prechodné ustanovenia, preto sa v zmysle princípov nepravnej retroaktivity uplatní aj na všetky neskončené konania o náhradu škody voči štátu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Uvedené vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.10.2015, sp.zn. 8 Cdo 289/2014, s ktorým sa v obdobnej veci stotožnil aj Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí zo dňa 19.12.2017, sp.zn. 2 Co 330/2015. Trestná vec dospela až do štádia súdneho

konania, a teda uznesenie o vznesení obvinenia bolo „odobrené“ prokurátorom, ktorý vykonáva dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní, ako aj súdom a v tejto súvislosti zdôraznil, že súd obžalobu prijal a nevyužil inú zo zákonných možností v zmysle ustanovenia § 241 a § 243 Trestného poriadku. Okolnosti prípadu odôvodňujú skutočnosť, že by sa na uznesenie o vznesení obvinenia a na neho nadväzujúce rozhodnutia nenazeralo ako na nezákonné, ale ako na zákonné a správne.

2.2.2. Dôvodil ďalej, že žalobkyňi nevznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujma je satisfakcia v oblasti nemateriálnych osobnostných práv v peniazoch, pri určovaní výšky ktorej sa prihliada najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život, prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli

poškodenému v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení. Hoci výšku nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. svojvoľnú. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

2.2.3. Má za to, že konanie na súde prvej inštancie má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je daný nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, čo svedčí o porušení práva na spravodlivé súdne konanie. Súd v rozsudku opomenul odôvodniť, prečo napriek tomu, že pripustil vstup Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky ako orgánu oprávneného konať v mene Slovenskej republiky, pokračoval v konaní už len s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. V tejto súvislosti zdôraznil čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, § 157 ods. 2 O.s.p., rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.4.2006, sp.zn. 4 Cdo 171/2005; rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.9.2003, sp.zn. III. ÚS 119/03; zo dňa 3.11.2006, sp.zn. III. ÚS 192/2006; judikát R 111/1998, kde bol uverejnený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.8.1997, sp.zn. 2 Cdo 5/1997. V odvolaní žalovaný vôbec nenamietal vecnú a právnu správnosť rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania, vo výroku, ktorým súd prvej inštancie priznal náhradu majetkovej ujmy a nemajetkovej ujmy a ich výšku.

2.2.4. Odvolaciemu súdu navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že na náhradu škody zaviazhe Slovenskú republiku v zastúpení Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky.

3.1. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného trvá naďalej na celom znení petitu odvolania, aby jej podané odvolanie odvolací súd prijal a vo veci postupom podľa ustanovenia § 390 C.s.p. sám rozhodol v plnom znení petitu uvedeného v jej odvolaní. Zákon č. 514/2003 Z.z. upravuje dva druhy subjektov verejnej moci, ktoré sú nositeľmi zodpovednostnej subjektivity, a to a/ štát, ktorý zodpovedá za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, ktoré sú orgánmi štátnymi, resp. nie sú orgánmi samosprávy, a b/ obce a vyššie územné celky pri výkone verejnej správy. Výkon verejnej moci definuje zákon č. 514/2003 Z.z. v § 2 písm. a/, pričom v písm. b/ orgánom verejnej moci je štátny orgán alebo orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril výkon verejnej moci. Znamená to, že pasívne vecne legitimovaný je štát ako nositeľ objektívnej zodpovednostnej subjektivity a voči nemu sa domáha náhrady škody. Ako orgán konajúci v mene štátu prichádzalo v čase rozhodovania prvoinštančným súdom do úvahy Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a aj Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Rozhodujúce je, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody; ak žiadosť bola podaná na oboch uvedených orgánoch, je príslušným ten z nich, ktorý vo veci začal konať ako prvý. V tejto súvislosti zdôraznila ustanovenie § 4 ods. 1 písm. 1 citovaného zákona a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 194/2014. Je v rozpore s ústavnou zásadou materiálneho právneho štátu vyžadovať od občana štátu, aby riešil spory medzi ústrednými orgánmi verejnej moci, a tým mu obmedzoval prístup k spravodlivosti. Z tvrdenia žalovaného sa možno domnievať nesprávneho chápania základov vecnej legitimácie, zodpovednostnej subjektivity, príslušnosti, vzhľadom na to, že si ich žalovaný splieta, zamieňa a bez akéhokoľvek právne relevantného argumentovania používa vo svoj prospech, pričom zároveň argumentuje právom na spravodlivý proces. Kompetentnosť a spor o príslušnosť je otázkou štátu ako nositeľa subjektivity a nie procesnej strany. Argumentovať nepríslušnosť toho-ktorého orgánu konať za Slovenskú republiku a subsumovať tieto skutočnosti, ktoré sú zapríčinené tým istým subjektom, pod dôvody odvolania, prinajmenšom vyvoláva dôvodnú pochybnosť o zneužívaní práva. Ďalej namietala, že súd prvej inštancie nesprávne interpretuje ustanovenie § 255 ods. 2 C.s.p. o náhrade trov konania, pretože zásada úspechu v prípade, ak výška plnenia závisí od úvahy súdu, nemožno hovoriť o procesnom neúspechu. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal s jej argumentom o psychickom stave po vznesení obvinenia, že ani napriek oslobodzujúcemu rozsudku nenastala zmena v jej rodinnom kruhu. Súd prvej inštancie mal prihliadnuť aj na dĺžku súdneho konania, že uniesla dôkazné bremeno v časti preukázania vzniku nároku, ako aj výšku uplatneného nároku. Sumu 10.000,-- € považuje za primerané a dostatočné zadostučinenie za spôsobenú nemajetkovú ujmu spôsobenú jej nezákonným vznesením obvinenia z trestného činu. Má za to, že jej vznikol aj nárok na zákonné úroky z omeškania zo sumy 964,99 €.

3.2. Žalovaný vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne k jeho odvolaniu navrhol odvolaciemu súdu po ustálení Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky ako orgánu oprávnenému konať v danej veci v mene štátu, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V celom rozsahu sa pridrižiava svojho odvolania, svojich doterajších písomných a ústnych vyjadrení. Trvá na tom, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky nie je orgánom oprávneným konať za štát v predmetnej

veci. Zákon č. 514/2003 Z.z. zákonom č. 412/2012 Z.z. zmenil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. b/ tým spôsobom, že nové ustanovenie určuje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ako orgán konajúci v mene štátu iba vtedy, ak sú kumulatívne splnené podmienky, a síce že v konaní spôsobil škodu vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru a prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu. Iný výklad by poprel zmysel a účel zákona č. 514/2003 Z.z. Uvedená novela mala spresniť platnú právnu úpravu tak, aby nedochádzalo k výkladovým rozdielnostiam, ktoré komplikujú proces uplatňovania zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Novelou zákona došlo k zvýrazneniu postavenia prokurátora v trestnom konaní so zreteľom na význam jeho rozhodnutia o podanej sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia a o podaní obžaloby príslušnému súdu z hľadiska určenia štátneho orgánu oprávneného zastupovať štát v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Aj keď je za nezákonné rozhodnutie zo strany žalobkyne považované uznesenie o vznesení obvinenia vydané príslušníkom Policajného zboru, oprávnenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky by zostalo zachované len pre prípad, že v konaní spôsobil škodu vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru a prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu. Tým, že prokurátor podal na žalobkyňu obžalobu, procesná spôsobilosť Ministerstva vnútra Slovenskej republiky konať za štát je vylúčená. Uvedeným došlo zo strany súdu k znemožňovaniu realizácie procesných práv štátu, pretože sa nemôže účinne brániť, keďže v jeho mene vystupuje orgán, ktorý nie je príslušný.

4. Ďalšie vyjadrenia predložené neboli.

5. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z.; C.s.p.), ktorým bol s účinnosťou od 1.7.2016 zrušený Občiansky súdny poriadok (zákon č. 99/1963 Zb.; O.s.p.)], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 C.s.p. neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolaniam strán sporu nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 26. októbra 2022; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu, právny zástupca žalobkyne, upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne a právne správny, a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti a pre úplnosť odvolací súd uvádza ešte nasledovné (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.).

6. Odvolaniu žalobkyne nemožno priznať úspech. Namietala nepriznanie úrokov z omeškania, nepriznanie plnej náhrady nemajetkovej ujmy. V odvolaní ale len veľmi všeobecne uvádzala, čo všetko odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. V nadväznosti na konkrétnu prejednanú vec, vo vzťahu k nej, neuvádzala žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali vecnú a právnu správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Neuvádzala nič iné, len to, čo v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorým sa súd vecne a právne správne vypořiadal. Navrhla tiež zohľadniť dĺžku trvania tohto súdneho konania. Tento argument nemožno zohľadniť už len z dôvodu, že táto otázka nebola vznesená v žiadosti o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody. Nemožno mu vyhovieť aj z dôvodu, že vyžaduje úplne iné skutkové a právne dôvody, dokazovanie, ktoré doteraz žalobkyňa neprednášala. Nebola dôvodná ani odvolacia námietka žalobkyne, že súd jej mal priznať nárok na náhradu trov konania v plnej výške s odkazom na zásadu v prípade, ak výška plnenia závisí od úvahy súdu. Súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) podľa Civilného sporového poriadku, ktorý ale už neobsahuje ustanovenie podobné ako Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30.6.2016 v § 142 ods. 3 („Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.“). Ustanovenie § 255 C.s.p. upravuje náhradu trov konania len v prípade úspechu strany sporu podľa pomeru jej úspechu vo veci a v prípade, ak mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Súd prvej inštancie sa dôsledne riadil Civilným sporovým poriadkom, citovaným zákonným ustanovením.

7.1. Nebolo možné v tomto odvolacom konaní priznať úspech ani žalovanému. Podstata odvolania žalovaného spočíva v tom, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky nie je orgánom, ktorý by mal konať za Slovenskú republiku a osobitne zdôraznil zákon č. 412/2012 Z.z. Táto otázka, ktorý orgán štátu má konať za Slovenskú republiku, ale už bola vyriešená odvolacím súdom v rozhodnutí v poradí prvým (zo dňa 31.5.2013, č. k. 2 Co 306/2011-192) a v podrobnostiach na tam uvedené dôvody odkazuje.

7.2. Nie je dôvodná ani námietka žalovaného spočívajúca v tom, že keďže zákon č. 412/2012 Z.z. zmenil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. b/ a určil, (len) za akých okolností za Slovenskú republiku koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a keďže daný zákon nemá prechodné ustanovenia, uplatní sa nepravá retroaktivita na všetky neskončené konania o náhradu škody voči štátu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Zákomom č. 412/2012 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.1.2013, bol menený a dopĺňaný zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zákon nemá spätnú účinnosť, a teda ani tento (ktorý len menil a dopĺňal iný zákon), a keďže zákon č. 412/2012 Z.z. neobsahuje (osobitné) prechodné ustanovenia, potom platia prechodné ustanovenia (všeobecné) obsiahnuté v zákone č. 514/2003 Z.z. Podľa ustanovenia § 27, § 27b zákona č. 514/2003 Z.z. rozhodujúcim právom, rozhodujúce znenie zákona č. 514/2003 Z.z., je to, ktoré bolo účinné v čase vzniku škody; ako je uvedené vyššie do 31.12.2012. Odvolateľom označené rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 6 Co 458/2015, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8 Cdo 289/2014, sú ojedinelé, právny názor tam vyslovený je v rozpore s ustanovením § 27, § 27b zákona č. 514/2003 Z.z., a preto odvolací súd na ne neprihliadal. Na tomto mieste odvolací súd zdôrazňuje, že zákon č. 412/2012 Z.z. nenahrádzal, nerušil, zákon č. 514/2003 Z.z., len ho v niektorých ustanoveniach menil, dopĺňal. Nemožno opomenúť ani zákon č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky (účinný v čase rozhodnom v prejednávanej veci) osobitne jeho ustanovenia § 2, § 3 pojednávajúce o platnosti, účinnosti, právnych predpisov. Odvolateľom označené rozhodnutia, právne názory tam uvedené, sú v rozpore aj so zákonom č. 1/1993 Z.z.

7.3. Nikto neoznačuje za nezákonné konanie vyšetrovateľa Policajného zboru pri vydaní uznesenia o vznesení obvinenia, o začatí trestného stíhania, žalobkyne, konanie prokurátora pri podaní obžaloby. Záver o tom, že skutok v nich kladený za vinu žalobkyni nie je trestným činom, vyplynul až v konaní pred súdom po vykonanom dokazovaní. Ako už uviedol odvolací súd v rozhodnutí v poradí prvom, s odkazom na ustálenú súdnu prax, oslobodenie žalobkyne spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom, je na úrovni zrušenia rozhodnutia o začatí trestného stíhania, vznesení obvinenia, pre nezákonnosť. Táto skutočnosť bola rozhodujúca pri skúmaní zodpovednosti štátu za škodu žalobkyni.

8. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je podrobne odôvodnený, spĺňa náležitosti odôvodnenia vyžadujúce ustanovením § 220 C.s.p.

9. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p., a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

10. Strany sporu nemali úspech v tomto odvolacom konaní, a tak odvolací súd im nepriznáva právo na náhradu trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 C.s.p.).

11. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon

pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).